

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/105

KARAR NO : 1984/496

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan ve 1402 Sayılı Yasa'ya 2354 Sayılı Yasa ile eklenen Ek-4.madde kapsamına gir-
meyen suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Cevdet Devirgen

O L A Y : Sanığın 1975 yılı içinde Mehmet Erkan ve Ali Gezer adlı silâh kaçakçılığı yapan kişilerden 8 adet çek yapısı 7.65 mm çapında tabanca ile 100 adet 7.65 mm çapında mermi aldığı, bu tabancalardan 4 adedini tanesi 700 liradan Salihli İl-
gesinde kulüpçülük yapan ve 1977 yılında bir kahvede vurularak öldürülen gömlekçe Ali'-
ye üç adedini üç yıl önce Manisa'da vurularak öldürülen Rifat Işık'a, bir adedini de ha-
len Demirci cezaevinde silâh kaçakçılığı suçundan hükümlü olarak yatan Suat Gökçeye sat-
tığı iddiaları ile Salihli C.Savcılığı'nca eylemine uyan 6136 Sayılı Yasa'nın 1308 Sa-
yıllı Yasa ile değişik 12/1-3.maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu
davası açılmıştır.

Salihli Ağır Ceza Mahkemesi:6.3.1984 günü,1984/11-23 sayı ile;davayı sıkıyö-
netim askerî mahkemelerinde bakılması hakkındaki Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığının
30.1.1984 günlü,1984/2508 sayılı yazıları gereğince mahkemenin görevsizliğine karar ver-
miştir.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi:19.4.1984 günü,
1984/67-74 sayı ile;sanığın 2249 Sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesinden sonra savunması-
nın aksine silâh sattığı hususunda hiçbir delil elde edilemediği gibi,iddianamede suç
tarihi olarak 1975 yılının gösterilmiş olması karşısında atılı suçun 1402 Sayılı Yasa'-
nın 13/a maddesinde öngörülen süre dışında kaldığı,sanığın 6136 Sayılı Yasa'nın değişik
13.maddesi uyarınca cezalandırılması gerektiğinden davanın Salihli Ağır Ceza Mahkemesi'-
nin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247
Sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş,dosya İzmir
Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 17.5.1984 günlü,1984/14166-8/1-10 A sayılı

.../...

yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Gögüş, Necati Karakış, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen'in katılmalarıyla yaptığı 24.12.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Tayfun Ugan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç 12.9.1980 günü tüm yurttan ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan çok önceki bir tarihte 1975 yılında Salihli'de işlenmiştir.

Suçun sıkıyönetim ilânından önce işlenmesi nedeni ile görevli yargı yerini belirlemede 1402 Sayılı Yasa'nın 13.maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Anılan maddenin (a) fıkrasına göre 6136 sayılı yasa'nın 12.maddesinde yazılı suçların sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içerisinde işlenmesi halinde, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olup olmadığına bakılmaksızın sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görevli olacağı belirtilmiştir.

Olayımızda, suç tarihi 1975 yılı olduğuna göre bu fıkra kapsamı dışında kalmaktadır. Bu takdirde suçun sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak genel amaç bağlantısı içerisinde işlenip işlenmediği hususunun saptanması gerekir. Ancak, bu yapılırken suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunup bulunmadığı öncelikle araştırılmalıdır.

İncelenen dosya içeriğinde sanığın atılı suçu sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olarak işlediği yolunda herhangi bir belge ve bulgu elde edilememiş, tersine ticarî kazanç amacı ile bu işle iştirak ettiği izlenimi edinilmiştir. Yani üzerine atılı suç güncel bir silâh kaçakçılığı suçu görünümündedir. Bu durumda sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak genel amaç bağlantısı bulunmadığından, suçun 1402 Sayılı Yasa'ya 2354 sayılı yasa ile getirilen ve kaçakçılık suçlarında görevi düzenleyen Ek-4.madde kapsamında bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekir.

Anılan Ek-4.madde "Devletin; siyasi, veya mali, veya iktisadi, veya askeri, veya idarî güvenliğini bozacak nitelikteki kaçakçılık suçunu işleyenler ile sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görevine giren suçları işleyenlerin fiillerine iştirak halinde olmasa bile, bunlara her ne şekilde olursa olsun yardım ettiği anlaşılan kaçakçılık suçları sanıklarının kaçakçılık davalarına bakmak görevi kanunun 13.maddesindeki zaman

kaydına bakılmaksızın.....sıkıyönetim askerî mahkemelerine aittir.

Kanununun 13. ve 15.maddeleri kapsamına giren kaçakçılık suçlarına ilişkin görev hükümleri saklıdır." hükmünü içermektedir.

Yaygın şiddet eylemlerinin en etkin aracı olan silâhın miktarı söz konusu hükme göre görevi belirlemede büyük bir önem taşımakta ise de,gerek ele geçirilen tabanca ve mermi sayısının büyük boyutlarda olmaması,gerekse eylemin niteliği,suçun işleniş biçimi,suçtan zarar görene verilecek zararın ve yaratılan tehlikenin ağırlığı, suçluların sosyal durumları,kastın yoğunluğu gibi hususlar dava konusu olayda gözönüne alındığında bunun devletin yukarıda belirlenen iç ve dış güvenliğini sarsacak nitelikte olmadığı açıktır.

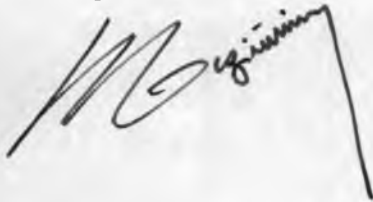
Ayrıca sanığın sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görevine giren suçları işleyenlerin fiillerine yardım ettiği hususunda da dosyada hiçbir somut kanıt rastlanmamıştır.

Bu durumda,yukarıda belirlenen koşullar gerçekleşmediğinden davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Salihli Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle Salihli Ağır Ceza Mahkemesi'nin 6.3.1984 günlü,1984/11-23 sayılı görevsizlik kararının kararının kaldırılmasına,24.12.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

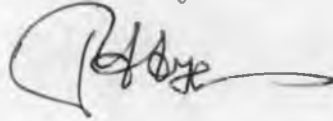
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

A.Mezhar Akman

Üye

A.Cemal Cüğü

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Ayar

Üye

Yavuz Özgen

